

Bij Saxion Hogescholen zijn meer dan twintig lectoren actief. Ze begeleiden docenten en studenten bij toegepast wetenschappelijk onderzoek, ooit het exclusieve domein van universiteiten. Ook leggen ze in kenniscentra dwarsverbanden tussen de opleidingen én zorgen voor kennisuitwisseling met het bedrijfsleven, overheid en zorginstellingen. In deze aflevering van Onder de Loep een impressie van het Kenniscentrum Zorg Welzijn & Technologie.

Technologie verovert zorgsector

De senioren in het woon- en zorgcentrum De Stoevelaar van Carint in Goor zitten er tevreden bij. Ze zijn weliswaar dementerend maar de zorg die ze krijgen is menselijk en op maat. Bovendien gaan straks moderne technische snufjes ervoor zorgen dat het leven voor hen hier nog meer aangename kanten heeft. Wie straks langs een sensor loopt, ziet op een beeldscherm opeens het beeld van een oude bekende of het ouderlijk huis verschijnen. Wie nog eens door het dorp van zijn jeugd wil fietsen, bekijkt vanaf de hometrainer oude filmbeelden die op de muur zijn geprojecteerd.

In 2020 telt Nederland naar schatting 350.000 dementerenden. Toch is de aandacht voor dementie pas de laatste jaren toegenomen. Bijna altijd gaat het dan om veiligheid. Technologische toepassingen voor het welzijn van deze groep ontbreken nagenoeg. Toch zijn er veel technologische ontwikkelingen die zorgaanbieders als Carint, maar ook ziekenhuizen en revalidatiecentra, zouden kunnen gebruiken, maar die om wat voor reden dan ook nu nog op de plank blijven liggen. Niet dat allerlei taken plots moeten worden overgenomen door

de elektronica, want het verlenen van zorg blijft uiteindelijk altijd mensenwerk. Maar ook de bestaande zorg kan een steun in de rug in de vorm van technologische toepassingen goed gebruiken.

Het Saxion Kenniscentrum Zorg Welzijn & Technologie is nauw betrokken bij de experimentele woonproef van Carint. "Zorginstellingen lopen tegen een probleem aan, hebben wel een idee over een mogelijke oplossing, maar slagen er vaak niet in om dat handen en voeten te geven", maakt

Frits Oosterveld duidelijk. Hij is lector Fysiotherapie en Paramedische beroepen en in die functie één van de initiatiefnemers van het Kenniscentrum én het samenwerkingsverband ZorgXcel dat hieruit is ontstaan. "Wij hebben bij Saxion en bij het ontwerp bureau Indes, waarmee we samenwerken, de kennis en de mogelijkheid om situaties in de zorg te simuleren. Zo kunnen we in de praktijk zien waar een gehandicapte of oudere mee te maken heeft en hoe je daar iets aan kunt doen. We onderzoeken wat er op dat gebied al is ontwikkeld en we komen

met verbeterscenario's. Want alleen door een goede methodiek kunnen innovaties in de zorg écht slagen."

Bij Carint wordt inmiddels ook geëxperimenteerd met nieuwe technieken om het welzijn op een andere manier aan te bieden en nieuwe elektronica's bruikbaar te maken voor dementerenden. "Deze mensen drukken niet zelf op de knop om iets in gang te zetten. Je moet er dus voor zorgen dat dingen op een passieve manier geactiveerd worden, bijvoorbeeld als iemand ergens langs loopt. Ook technieken voor geluidsherkenning bieden een nieuw perspectief. Als iemand tien minuten lang ligt te roepen of op een andere manier onrustig is, gaat het bed bijvoorbeeld wiegen zodat de bewoner rustiger wordt. Wanneer je iemand geleidelijk wakker wilt laten worden, zou je dat met rustige muziek kunnen doen, voordat de verzorgende een half uur later met de waslap langs komt."

Bij Carint is men enthousiast over de samenwerking met het Kenniscentrum van Saxion en Indes. "We willen onze cliënten iets extra's bieden, waarbij ze het idee krijgen dat ze zelf iets doen. Als de woonproef begin volgend jaar van start gaat moet ook de pilot met elektronische welzijnssnufjes gaan lopen. Wij denken dat het lukt. Het zijn bestaande technieken die relatief makkelijk toepasbaar te maken zijn voor onze doelgroep."

Het experiment met ZorgXcel zal in een volgende fase waarschijnlijk ook voordelen opleveren voor een veel grotere groep dementerenden dan in De Stoevelaar alléén. Slechts vijf tot tien procent van de dementerenden woont in een verpleeghuis. Dus zullen de technieken die nu voor Carint worden ontwikkeld ook toepasbaar gemaakt worden voor gebruik door ouderen die thuis blijven wonen. Want zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving oud kunnen worden, dat is toch het doel waarnaar zowel de zorgverleners als de senioren zélf streven.

Harry van Stratum

foto: dementerenden bij Carint